

המוכר את הבית פרק רביעי בבא בתרא סח.

עין משפט נר מצוה

בג א מ"י פ"ה מהל'
מכירה הלכה ט סמנ
עשין פ"ז פ"ז מ"י ס'
רעו ס':
בד ב מ"י שם הל' ח
טו"ש"ש שם פ"ג ב:
מוה ג מ"י שם פ"ז הלכה
א טמנ שם טו"ש שם
ס"ד ד:

רבינו גרשום

בימות הגשמים. שכן יורד:
דהו שטחו בהו שמשמי.
ולאחר שריו מבישין אותן
היו מוליכין לבית הבד כדי
לדרוש אותן: אי א"ל בית
הבד וכל תשמישיו אני
מוכר לך (6) ואלין מצרנאה
דאי לא קנה. משום דאיכא
לימיר מצרים הרחיב לו
והאי דקאמר אלין מצרנאה
אית הבד קאמר והנהו
תשמישין דאית בבית הבד.
אבל הנהו חנווא לא קנה
אמר' מצרים הרחיב לו.
אבל אמר ליה אלין מצרנאה
היה הבד וכל תשמישיו קנה
אפי' להנהו חנווא דהאי
דקאמר אלין מצרנאה אכלה
הבד וכל תשמישיו אכלה
כלהו קאמר וקנה הכל בכל
שחוקיין המצרים: פ"ס'
רבתי השלחין. מפרש בגמ':
ש"מ. מוקדנין הבד מטלטלין
אפי' היו בה בהמה ועבדים
כולן מכורין ואיכא למשמע
מינה דעבדא כמטלטלי דמי
דאי כמקרקעי דמי וכו':
אי הכי מאי אפי' דמשמע
דלאו כמטלטלין דמי: אלא
מאי אית לך למימר. דקתני
ליה גבי מטלטלין וקתני
אפי' משום דשאני מטלטלי
גידיד כלומר שיש בו רוח
חיים כמטלטלי דלא גידיד
כשאר מטלטלי משום הכי
אצטרף למינהו להו לגבי
מטלטלי: אפילו חימא. נמי
דמקרקעי דמי ואמאי לא
קתני להו גבי מקרקעי
משום דשאני וכו': כנסר
בר מחווייתא. זה ממונה
המדינה שהוא מחוזה ויודע
כמה בני אדם מורעין מס'
למלך ומכמה בתים ומכמה
שדות וכמה שייכי לעיר:
בני. אלו שדות סוכבי
המדינה: למאן דאמר דבר
מחווייתא מודבן. דלא שייך
לעיר כל כך: כל שכן בני.
שדות בית הבעל דשייכי
לעיר: דכתיב וישלח מים
על פני חצות. כלומר כל
שעה וכל עת צריך להשקות
במים: בשלמא למאן דאמר
דנסטר בר מחווייתא הוא
היינו דאמר ת"ק דבני
דהיינו בית השלחין מודבני.
משום דשייכי בעיר אבל
בר מחווייתא כו': תנא
קמא. דר' שמעון דמתני':
נמי הכי קאמר. מכר בית
השלחין דהיינו באגני מאי
איכא בין 'ו' שמעון לת"ק:
מא בית השלחין גיננוייתא.
גיננוייתא היינו העיר וינהו
אבל באגני לא מודבני לתנא
קמא ולעולם כנסר באגני:
בשלמא למאן דאמר דנסטר
היינו באגני. היינו דקאמר

אלא מאי עבדא כמטלטלי דמי מאי אפילו. לאו משום דלא
כמקרקעי דמי אחי שפיר דהא מ"מ מצדמה איכא לאקשוי
מאי אפי' אלא לומר דלא מפלגינן בין מטלטלי דניידי למטלטלי דלא
ניידי שפיר וה"ה דהו מני למיפדך אי כמטלטלי דמי אפי' גבי חצר
יהו מכורין: **מי סברת מאי שלחין**

כו'. וחס חלמך דככולי גמרא הו
בית השלחין באגני שדות שמשקין אותן
ומאי שנה הכא דמשנינן להו מכל
בית השלחין שגממרא ויש לומר
דפשיטא ליה לגמרא דלון חילוק
בין שדה בית השלחין ושדה בית
הזעל לענין מכר ויש חילוק בין באגני
לגיננוייתא לכך לא ניחא לפרש שלחין
כמו זעלמא דהוה משמע דלמא
למעוטי שדה בית הזעל:

שלחין פרדס וגו'. על
שם האילן פרדס ושעשה
גדים ושולח פירות כדכתיב ותעש
גדים ותשלח פירות וגו' (ויקרא פ):
אמר תנא קמא באגני לא
מודבני ומחדר ליה רבן
שמעון בן גמליאל בר מחווייתא
מודבן. ואף על גב דשמעינן מק"ו
דבאגני מודבני מ"מ כיון דתנא קמא
אית ליה דלפילו באגני לא מודבני
הוה ליה לרשב"ג לפרושי שפיר
ולמימר דבאגני ובר מחווייתא מודבני:
הי

דמי נידובן אגב מתא ואלא מאי עבדא כמטלטלא דמי (6) מאי אפי' אלא
מאי אית לך למימר שאני בין ממטלטלא דנייד ממטלטלא דלא נייד אפילו
תימא עבדא כמקרקעי דמי שאני בין מקרקעי דנייד למקרקעי דלא נייד: רבן
שמעון בן גמליאל אומר המוכר את העיר מוכר את הסנטר: מאי סנטר הכא
תרגימו בר מחווייתא שמעון בן אבטולמוס אומר באגני מאן דאמר בר
מחווייתא כל שכן באגני מ"ד באגני אבל בר מחווייתא לא מודבן תנן בית הבדים
ובית השלחין סברוה מאי שלחין באגני דכתיב וישלח מים על פני חצות
בשלמא למאן דאמר בר מחווייתא אמר תנא קמא באגני מודבני בר מחווייתא
לא מודבן ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' בר מחווייתא נמי מודבן
אלא למ"ד באגני ת"ק נמי הכי קאמר מי סברת מאי שלחין באגני לא מאי
שלחין גיננוייתא שנאמר שלחין פרדס רמונים אבל באגני לא מודבני ואתא
רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' באגני נמי מודבני איכא דאמרי סברוה מאי
שלחין גיננוייתא בשלמא למאן דאמר באגני אמר תנא קמא גיננוייתא
מודבן באגני לא מודבני ואתא רשב"ג למימר אפילו באגני מודבני
אלא

דמי נידובן אגב מתא ואלא מאי עבדא כמטלטלא דמי (6) מאי אפי' אלא
מאי אית לך למימר שאני בין ממטלטלא דנייד ממטלטלא דלא נייד אפילו
תימא עבדא כמקרקעי דמי שאני בין מקרקעי דנייד למקרקעי דלא נייד: רבן
שמעון בן גמליאל אומר המוכר את העיר מוכר את הסנטר: מאי סנטר הכא
תרגימו בר מחווייתא שמעון בן אבטולמוס אומר באגני מאן דאמר בר
מחווייתא כל שכן באגני מ"ד באגני אבל בר מחווייתא לא מודבן תנן בית הבדים
ובית השלחין סברוה מאי שלחין באגני דכתיב וישלח מים על פני חצות
בשלמא למאן דאמר בר מחווייתא אמר תנא קמא באגני מודבני בר מחווייתא
לא מודבן ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' בר מחווייתא נמי מודבן
אלא למ"ד באגני ת"ק נמי הכי קאמר מי סברת מאי שלחין באגני לא מאי
שלחין גיננוייתא שנאמר שלחין פרדס רמונים אבל באגני לא מודבני ואתא
רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' באגני נמי מודבני איכא דאמרי סברוה מאי
שלחין גיננוייתא בשלמא למאן דאמר באגני אמר תנא קמא גיננוייתא
מודבן באגני לא מודבני ואתא רשב"ג למימר אפילו באגני מודבני
אלא

בין צימוס החמה. שהן מועטין וסד"ה ליצטלו גבי המרחץ: ולא
בין צימוס העלים גרסינן בתוספתא (6). לא מוכר לא את הבית ולא את
העלים דכי היכי דעלים לאו תשמישין (7) וינהו גס הבית שעשוי לזרכו
לא מיקרי תשמיש מרחץ כל כך: וכל תשמישיו. לטפויי אתא

בימות החמה (6) ובימות הגשמים ולא בית
כינום העצים *ואם אמר לו בית המרחץ וכל
תשמישיו אני מוכר לך כולן מכורין ההוא
דאמר ליה לחבריה בית הבד וכל תשמישיו
אני מוכר לך (6) הויה הנהו חנוואתא אבראי
דהו שטחו בהו שומשמי אתא לקמיה דרב
יוסף א"ל תנינא אם אמר (6) בית המרחץ וכל
תשמישיו אני מוכר לך הרי כולן מכורין
אמר ליה אבי והא רבי הייא אין כולן
מכורין אלא אמר רב אשי חזונין אי א"ל בית
הבד וכל תשמישיו ואלין מצרנאה קני ואי
לא לא קני: **בתנאי** המוכר את העיר מוכר
בתים בורות שיחין ומערות מרחצאות
ושוכבות בית הברין ובית השלחין אבל לא
את המטלטלין ובזמן שאמר לו היא וכל
מה שבתוכה אפילו היו בה בהמה ועבדים
הרי כולן מכורין רשב"ג אומר (6) המוכר את
העיר מוכר את הסנטר: **גמ'** אמר ליה רב
אחא בריה דרב אויא לרב אשי שמעת
מינה (7) עבדא כמטלטלא דמי דאי כמקרקעי

דמי נידובן אגב מתא ואלא מאי עבדא כמטלטלא דמי (6) מאי אפי' אלא
מאי אית לך למימר שאני בין ממטלטלא דנייד ממטלטלא דלא נייד אפילו
תימא עבדא כמקרקעי דמי שאני בין מקרקעי דנייד למקרקעי דלא נייד: רבן
שמעון בן גמליאל אומר המוכר את העיר מוכר את הסנטר: מאי סנטר הכא
תרגימו בר מחווייתא שמעון בן אבטולמוס אומר באגני מאן דאמר בר
מחווייתא כל שכן באגני מ"ד באגני אבל בר מחווייתא לא מודבן תנן בית הבדים
ובית השלחין סברוה מאי שלחין באגני דכתיב וישלח מים על פני חצות
בשלמא למאן דאמר בר מחווייתא אמר תנא קמא באגני מודבני בר מחווייתא
לא מודבן ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' בר מחווייתא נמי מודבן
אלא למ"ד באגני ת"ק נמי הכי קאמר מי סברת מאי שלחין באגני לא מאי
שלחין גיננוייתא שנאמר שלחין פרדס רמונים אבל באגני לא מודבני ואתא
רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' באגני נמי מודבני איכא דאמרי סברוה מאי
שלחין גיננוייתא בשלמא למאן דאמר באגני אמר תנא קמא גיננוייתא
מודבן באגני לא מודבני ואתא רשב"ג למימר אפילו באגני מודבני
אלא

דמי נידובן אגב מתא ואלא מאי עבדא כמטלטלא דמי (6) מאי אפי' אלא
מאי אית לך למימר שאני בין ממטלטלא דנייד ממטלטלא דלא נייד אפילו
תימא עבדא כמקרקעי דמי שאני בין מקרקעי דנייד למקרקעי דלא נייד: רבן
שמעון בן גמליאל אומר המוכר את העיר מוכר את הסנטר: מאי סנטר הכא
תרגימו בר מחווייתא שמעון בן אבטולמוס אומר באגני מאן דאמר בר
מחווייתא כל שכן באגני מ"ד באגני אבל בר מחווייתא לא מודבן תנן בית הבדים
ובית השלחין סברוה מאי שלחין באגני דכתיב וישלח מים על פני חצות
בשלמא למאן דאמר בר מחווייתא אמר תנא קמא באגני מודבני בר מחווייתא
לא מודבן ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' בר מחווייתא נמי מודבן
אלא למ"ד באגני ת"ק נמי הכי קאמר מי סברת מאי שלחין באגני לא מאי
שלחין גיננוייתא שנאמר שלחין פרדס רמונים אבל באגני לא מודבני ואתא
רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' באגני נמי מודבני איכא דאמרי סברוה מאי
שלחין גיננוייתא בשלמא למאן דאמר באגני אמר תנא קמא גיננוייתא
מודבן באגני לא מודבני ואתא רשב"ג למימר אפילו באגני מודבני
אלא

(6) גבי הר"ף ורש"י
הבדן. (7) לקמן ק"א. (8) לקמן
עמ' (7) לקמן דף ק"ג. (9) וביק'
י. יצומט טע. גיטין לנ"ג.
(10) וביק' (11) ש"ך לנ"ג.
(12) וביק' גיטין לנ"ג.

תורה אור השלם

1 הנתן קטר על פני ארץ
ושלח מים על פני החצות:
א"ב ה'
2 פ' לחוף פרדס רמונים עם
שרי מוקדים בפירים עם
קרקע: שיר השירים ד' ג'

הגהות הב"ח

(א) גבי צימוס החמה ודין
בימות הגשמים ולא את בית
הבדן: (ב) שם הכותב וכו' ומוכח
חטאתא: (ג) שם כמטלטלא
דמי אי הכי מאי אפילו:
(ד) רשב"ג ד"ה ולא בית
כינום וכו' לאו תשמישין
המיוחדין למרחץ נינהו:
(ה) ד"ה הכי ככב וכו' ומוכח
דשמעתא הכי גמ' וזית
דלמך נחמך: (ו) בא"ד
הכתיב לו אכל וכו' דהו הך
בית קמא וכו' לא קמי האני
ואלין: (ז) ד"ה ש"מ וכו'
כמטלטלי דמי אי כמקרקעי
וכי עבדו (8) גבי בלשון זה:
(ח) ד"ה ר"ב וכו' בלא אמו
עבד ורבינו: (9) ד"ה דכתיב
וכי אלא ה"ג דכתיב ושולח:

מוסף רש"י

בר מחווייתא. זמן הממונה
לשית בקי בנחלת גבול שדה
כל אש ואש (ג' יט"ו) שיעור
מלכי השדות וגיבוליה עד
כאן על פלוגי מכלא חילוף של
פלוגי (סנהדרין צ"ח ע"ש).

(6) גבי רבינו שם הוא כני
הלשון אחי שפיר דהא מ"מ מצדמה איכא לאקשוי
מאי אפי' אלא לומר דלא מפלגינן בין מטלטלי דניידי למטלטלי דלא
ניידי שפיר וה"ה דהו מני למיפדך אי כמטלטלי דמי אפי' גבי חצר
יהו מכורין: מי סברת מאי שלחין
כו'. וחס חלמך דככולי גמרא הו
בית השלחין באגני שדות שמשקין אותן
ומאי שנה הכא דמשנינן להו מכל
בית השלחין שגממרא ויש לומר
דפשיטא ליה לגמרא דלון חילוק
בין שדה בית השלחין ושדה בית
הזעל לענין מכר ויש חילוק בין באגני
לגיננוייתא לכך לא ניחא לפרש שלחין
כמו זעלמא דהוה משמע דלמא
למעוטי שדה בית הזעל:
שלחין פרדס וגו'. על
שם האילן פרדס ושעשה
גדים ושולח פירות כדכתיב ותעש
גדים ותשלח פירות וגו' (ויקרא פ):
אמר תנא קמא באגני לא
מודבני ומחדר ליה רבן
שמעון בן גמליאל בר מחווייתא
מודבן. ואף על גב דשמעינן מק"ו
דבאגני מודבני מ"מ כיון דתנא קמא
אית ליה דלפילו באגני לא מודבני
הוה ליה לרשב"ג לפרושי שפיר
ולמימר דבאגני ובר מחווייתא מודבני:
הי